

Jean-François Albertin Redactor en cap
de La Lettre del CSA

El CSA, autoritat administrativa independent creada per una Llei del 17 de gener de 1989, es compon d'un col·legi de nou membres nomenats per Decret del president de la República, per un mandat de sis anys no renovable, i designats en fraccions de tres pel president de la República, el president del Senat i el president de l'Assemblea nacional. Hervé Bourges, president del CSA des de gener del 1995, ha estat nomenat pel president de la República.

El CSA nomena, per un mandat de tres anys, quatre membres (entre els quals el president) als consells d'administració de les societats nacionals de programació (France 2, France 3, RFO, RFI, Radio France). El president de cadascuna d'aquestes societats (amb excepció de Radio France Internacional) és elegit pel Consell entre els quatre administradors que ha designat. France 2 i France 3 tenen un president comú. Igualment nomena quatre membres per un mandat de tres anys al consell d'administració de l'Institut Nacional de l'Audiovisual.

El CSA és consultat, en demanda d'opinió o d'estudis, pel govern, els presidents de l'Assemblea nacional o del Senat i les comissions competents d'aquestes dues assemblees. També pot ser consultat pel Consell de la competència en cas d'atemptats contra el principi de la llibertat de competència en el sector de la comunicació audiovisual.

La missió del CSA és vetllar pel pluralisme i pel respecte dels diversos corrents de pensament i d'opinió en els mitjans audiovisuals. Fixa les normes relatives a l'organització de les campanyes electorals, les modalitats del dret de rèplica en les comunicacions del govern, les emissions d'expressió directa reservades a les formacions polítiques i a les organitzacions sindicals i professionals.

El CSA dóna autoritzacions per emetre amb diversitat de convenis a les televisions privades nacionals i locals així com a les emissores de ràdio privades de freqüència modulada. Igualment autoritza l'explotació

de les xarxes de cable i signa convenis amb els editors dels serveis de ràdio i de televisió difosos per satèl·lit i/o distribuïts per cable. La concessió a TDF de les freqüències necessàries per a la difusió de les emissions de les ràdios i les televisions públiques, de la cadena cultural europea (Arte) i de la Cinquième, que ocupa la part diürna de la cinquena xarxa com a complement d'Arte, la decideix el CSA, sense convocar candidatures. Efectivament, aquestes societats disposen, en virtut de la Llei de 30 de setembre de 1986 modificada, d'una prioritat d'accés als recursos hertzians.

La Llei d'1 de febrer de 1994 va modificar diverses disposicions de la Llei de 30 de setembre de 1986 introduint principalment un procediment de reconducció simplificada de les autoritzacions pels serveis de ràdio o de televisió difosos per via hertziana terrestre. Així, les autoritzacions es poden reconduir sense convocatòria de candidatures amb un límit de dues vegades i cada vegada per cinc anys. Un any abans del venciment de l'autorització, el CSA ha d'estatuir per a cada servei sobre la possibilitat de reconducció sense convocatòria. Una altra disposició de la Llei es refereix a les autoritzacions temporànies per a un servei de ràdio o de televisió que són lliurades pel CSA per una durada que no sobrepassa els sis mesos, sense convocatòria de candidatures. Els operadors autoritzats han de concloure un conveni amb el CSA. La Llei també ha obert la possibilitat pels serveis de televisió que es beneficien clarament d'una autorització nacional per efectuar desconexions locals d'una durada màxima de tres hores diàries, sense publicitat ni patrocinadors, després d'haver-ho sol·licitat al CSA.

Per a les televisions privades nacionals, regionals o locals, difoses per via hertziana terrestre, el procediment d'autorització és gairebé idèntic al que segueixen les ràdios privades. Tanmateix, la llista de freqüències disponibles es publica al mateix temps

que la convocatòria de candidatures i és obligada l'audiència pública dels candidats. Les autoritzacions tenen una durada màxima de deu anys. La seva concessió està sotmesa a l'atorgament d'un conveni entre el CSA i l'operador. De tota manera, igual que per a les ràdios, la Llei d'1 de febrer de 1994 ha obert la possibilitat d'una reconducció fora de la convocatòria de candidatures, i per una durada de dues vegades cinc anys, de les autoritzacions de les cadenes de televisió. Aquest procediment simplificat és possible quan es compleixen tres condicions fixades per la Llei: disponibilitat de les freqüències utilitzades, absència de gravetat de les infraccions sancionades i respecte al pluralisme en l'àmbit nacional i local.

El CSA dóna autoritzacions d'explotació a les xarxes cablejades. Les autoritzacions d'una durada màxima de trenta anys, només es poden concedir a companyies, a administracions i a organismes d'HLM en base a propostes dels municipis. A més, tota modificació de l'oferta de programes d'una xarxa està sotmesa a l'autorització prèvia del Consell. El CSA conclou, per altra banda, en aplicació de l'article 34-1 de la Llei del 30 de setembre de 1986 modificada, convenis amb les cadenes franceses i estrangeres distribuïdes per cable.

El CSA garanteix el respecte als textos legislatius i normatius aplicables als difusors públics i privats, és a dir el conjunt de les normes que protegeixen i emmarquen la llibertat de comunicació. En aquest marc, el Consell vetlla per la salvaguarda de principis fonamentals com el respecte a la dignitat de la persona humana, la llibertat i la propietat dels altres, el caràcter pluralista de l'expressió dels corrents de pensament... Fixa les regles relatives a l'organització de campanyes electorals radiotelevisades, l'exercici del dret de rèplica als comunicats del Govern i la programació d'emissions d'expressió directa atribuïdes a les formacions polítiques i a les organitzacions sindicals i professionals.

Cada any, més de 40.000 hores de programes de les televisions nacionals privades i públiques són controlades pels serveis del Consell. Les prop de 735.000 hores de programes de les televisions regionals i locals, de les xarxes de cable, així com de les ràdios públiques i privades constitueixen, per la seva part, l'objectiu d'un control per sondeig.

La CSA publica els balanços anuals de les televisions hertzianes públiques (France 2, France 3 i RFO) i privades (TF1, M6 i Canal +) així com de les ràdios públiques (Radio France i RFI). Fora del període electoral, el Consell avalua el respecte al pluralisme des corrents de pensament i d'opinió en els mitjans audiovisuals comptabilitzant les intervencions de les personalitats polítiques a les antenes segons el regla dels tres terços (1/3 Govern, 1/3 majoria, 1/3 oposició).

El Consell porta a terme el control del pluralisme als programes de les set cadenes hertzianes nacionals (TF1, France 2, France 3, Canal +, Arte, La Cinquième i M6) així com als de la Cadena Info, basant-se en els enregistraments que ell mateix efectua. Les cadenes locals hertzianes les cadenes de cable i les grans ràdios generalistes (France Inter, RTL, Europe 1 i RMC) estan sotmeses, per la seva banda, a un règim declaratiu. El Consell ha considerat satisfactoris, durant l'any 1996, l'equilibri dels temps de paraula entre Govern, majoria i oposició té, en el seu conjunt.

El CSA té un poder de sanció administrativa sobre els serveis que autoritza, però també, des de la intervenció de la Llei de l'1 de febrer de 1994, sobre les cadenes públiques France 2, France 3, RFO i La Cinquième. Aquest poder s'exerceix sempre després d'una prèvia concertació i amonestació, en cas de no respectar les disposicions imposades pels textos legislatius i normatius.

Així, el Consell pot adreçar una simple carta, publicar un comunicat de premsa o fins i tot convocar els responsables de les cadenes, sense que això impliqui, per altra banda, cap procediment de sanció. La primera etapa del procés de sanció és el requeriment (carta al difusor un extracte de la qual es publica al Diari oficial) que dóna una amonestació. El procés es pot aturar en aquest punt o acabar en una sanció.

El ventall de sancions és el següent: suspensió de l'autorització per un mes com a màxim; reducció de la durada de l'autorització, dins del límit d'un any (únicament per a les cadenes privades) o d'una part de la programació (per a totes les cadenes); sanció pecuniària, i suspensió d'autorització (només per a les cadenes privades).

El Consell pot igualment ordenar la inserció d'un comunicat en els programes de la cadena del qual ell

mateix fixa les hores i les condicions de difusió. El rebuig en acceptar-lo és passible d'una sanció pecuniària. L'article 42-7 de la Llei de 30 de setembre de 1986 modificada preveu que llevat del requeriment, la suspensió de l'autorització i la inserció d'un comunicat, tota sanció ha de ser objecte d'un procediment contradictori. A aquest efecte, el CSA demana al vicepresident del Consell d'Estat que designi un informador que redacti un informe notificat al titular de l'autorització. Aquest darrer pot aleshores presentar observacions escrites i el Consell escolta el titular o el seu advocat en presència de l'informador. Al final d'aquest procediment, el Consell decideix la sanció que s'aplicarà eventualment. En cas d'urgència i per posar fi a la irregularitat i per suprimir-ne els efectes, el CSA també pot informar el president de la secció del contenciós del Consell d'Estat que resol en recurs d'urgència (art. 42-10 de la Llei).

Per altra banda, tant pel que fa al sector públic com al sector privat, el CSA pot informar el procurador de la República dels fets de naturalesa constituent de les infraccions sancionades penalment. La Llei de 1986 enumera un cert nombre d'hipòtesis en què es pot donar una infracció. Així, en virtut dels articles 78 i 78-1 el CSA pot sol·licitar la posada en marxa de persecucions en contra de les ràdios o televisions que emeten sense autorització o violant les condicions tècniques de la seva autorització (potència o ubicació de l'emissor).

Un nou dispositiu de classificació de les obres susceptibles de ferir la sensibilitat dels menors, adoptat pel conjunt dels difusors, s'ha posat en marxa

sota l'ègida del CSA el 18 de novembre de 1996 a TF1, France 2, France 3 i M6. En funció del seu grau de violència o d'erotisme, les pel·lícules, telefilms, sèries, dibuixos animats i documentals es classifiquen en cinc categories i la seva difusió porta una senyalització comuna indicant un cercle verd, un triangle taronja o un quadrat vermell. Aquest sistema es basa en l'augment de responsabilitat dels difusors ja que tots han posat en marxa una comissió de visionat que s'ha de pronunciar sobre la classificació de cada obra. La senyalització acordada figura a la dreta de la part inferior de la pantalla al principi de l'emissió o durant tota la seva durada així com en les bandes d'anunci i figura en els programes de televisió adreçats a la premsa.

Arguint, per la seva part, la seva condició específica de cadena codificada i la preexistència de la seva pròpia senyalització, Canal + que ha subscrit els mateixos compromisos que els altres difusors en matèria de classificació dels seus programes ha posat en marxa, des de l'1 de novembre, una senyalització diferent recorrent a la utilització de cinc pictogrames que van del verd clar al violeta. Les disposicions relatives a la classificació dels programes i a la senyalització s'han adoptat al final d'una llarga concertació amb els difusors, iniciada el novembre de 1995 pel Consell. Aquestes disposicions, respectuoses amb els principis que fixa la Llei sobre la llibertat de la comunicació audiovisual, asseguren l'equilibri entre la responsabilitat editorial de cada cadena i la necessària protecció dels infants. **J.F.A.**